

Njihove roke oblikujejo svet

Kako vzneseno je nekoč v svoji pesmi vzkliknil proletarski pesnik in pisatelj Tone Cufar: »Mi nove dobe smo kovači«. Bila je to pesem delavcev, ki tudi danes ni izgubila svoje vrednosti in prav ta je kot moto prežemala ves potek letošnjih delovnih manifestacij kovinarjev Slovenije in Jugoslavije, ki so bile v času od 3. do 5. in od 10. do 12. oktobra v Ljubljani, njih organizator in gostitelj pa je bil »Litostroj«.

Na 14. srečanju kovinarjev Jugoslavije, ki se je pričelo 10. oktobra, so se slovenski kovinarji že dalj časa zelo resno pripravljali v okviru občinskih in regionalnih tekmovanj, na katerih je sodelovalo blizu 5.000 delavcev kovinarjev, okoli 800 strokovnjakov iz raznih družbenopolitičnih organizacij in delavcev iz raznih društev ter strokovnih organizacij. Na izbirnih tekmovanjih je bilo za republiko tekmovalcev uvrščenih 210 tekmovalcev kovinarjev, ti pa so se ponovno pomerili v znanju za uvrstitev v ekipo, ki je zastopala slovenske barve na zveznem tekmovanju. Med 22 najboljših kovinarjev Slovenije se je na republiškem tekmovanju v času od 3. do 5. oktobra uvrstilo tudi 6 tekmovalcev iz Šiške.

Republiško tekmovalstvo IV. srečanje kovinarjev Slovenije je odprl predsednik organizacijskega odbora Srečo Mlinarič, ki je v pozdravnem govoru poudaril, da pomeni takšna oblika delovnih tekmovanj pregled teoretične in praktične usposobljenosti kovinarjev za opravljanje vsakodnevnih zahtev in nalog na delovnih mestih, predstavlja pa tudi, je dejal, manifestacijo širšega družbenega pomena, saj pomembno opozarja na mesto in položaj delavca v združenem delu, ki ga vsak dan z delom ponovno potrjuje.

Slavnostni govornik na otvoritvi republiškega tekmovanja je bil predsednik ZSS Ljubljana Jože Marolt. V svojem govoru je podčrtal še posebno velik pomen letošnjih tekmovanj, češ da v tem času usmerjamo vse naše sile v boj za večjo produktivnost, za večji dohodek in kvalitetnejše gospodarjenje. Dejal je, da bijemo eno najtežjih bitk za ekonomsko stabilizacijo našega gospodarstva. Težave, s katerimi se danes spopadamo, so velike in so posledica ne dovolj usklajenega razvoja, hotenj, večjih od možnosti in ne dovolj zavzetega dela v nekaterih okoljih ter končno tudi posledica stanja v svetovnem gospodarstvu. Med drugim je spregovoril tudi o politiki cen, ki nerazumno rastejo, o upadanju realne vrednosti osebnih dohodkov.

»V Zvezi komunistov, posebej pa še v sindikatih, smo v zadnjih dneh temeljito ocenjevali gospodarsko-politične razmere in rezultate uresničevanja politike ekonomske stabilizacije. Sprejeli smo stališča, v katerih terjamo enakomerno porazdelitev bremen. Jasno smo se dogovorili, da ne morejo vse teže nositi le osebni dohodki in da je treba tudi na vseh drugih področjih nujno vgraditi več stabilizacijskega duha«, je med drugim dejal Jože Marolt.

Srečanje kovinarjev Slovenije je obsegalo tudi posvetovanje o nadaljnjem razvoju proizvodno-delovnih tekmovanj. Ob koncu razprave so bili izoblikovani in sprejeti tudi konkretni zaključki, ki bodo prispevali, da bodo postala bodoča tekmovanja ena od pomembnih družbenopolitičnih in strokovnih nalog.

Pet dni po zaključku republiškega tekmovanja, to je 10. oktobra, na dan, ki so si ga jugoslovanski kovinarji izbrali za svoj praznik, dan, ko se je mladi kovinar Josip Broz pred sedemdesetimi leti včlanil v sindikat kovinarskih delavcev Hrvaške in Slavonije, so se zbrali najboljši kovinarji iz vse Jugoslavije za 14. zvezno tekmovalstvo, ki je bilo programsko še slovesnejše in bogatejše.

Takoj dopoldne po sprejemu udeležencev tekmovanja in spremljevalcev je bila v ljubljanskem domu sindikatov razširjena seja

zveznega odbora sindikatov kovinarjev, ki se je je poleg drugih visokih gostov udeležil tudi član federacije Franc Leskošek-Luka. Po uvodnem referatu podpredsednika zveznega odbora sindikatov kovinarjev Lazarja Zariča je sledila živahna razprava o političnih in gospodarskih razmerah, ki so v sedanjem stabilizacijskem trenutku najbolj aktualne. Še posebej je več kot sto udeležencev pritegnila razprava o uveljavljanju dohodkovnih odnosov in o problemih zagotavljanja reprodukcijskega materiala v celotnem jugoslovanskem prostoru ter o vprašanjih uvožno-izvozne politike.

Še isti dan se je takoj dopoldne pričel že tudi teoretični del tekmovanja, popoldne pa še praktični, ki se je nadaljeval še ves naslednji dan. Teoretični del je obsegal predvsem znanje iz samoupravne prakse in stroke. Tekmovalci so se že prvi dan na zboru samoupravno organizirali tudi v začasno delovno organizacijo »METALAC '80«, ki je bila sestavljena v dvanajst TOZD po tekmovalnih panogah. Na zboru izvoljeni samoupravni organi so potem spremljali potek in problematiko tekmovanja vse tri dni.

Prvi večer srečanja kovinarjev Jugoslavije so se tekmovalci zbrali k proslavi ob dnevu kovinarjev v hali Tivoli, na kateri je udeležencem spregovoril član predsedstva CK ZKJ Andrej Marinc.

»Upravičeno in s ponosom ste si ta dan izbrali za praznik vseh kovinarjev Titove Jugoslavije. Tovariš Tito je vedno s ponosom govoril o tem, da je prav med kovinarji začel sodelovati v organiziranem sindikalnem in delavskem gibanju«, je dejal v uvodu govora. V nadaljevanju se je dotaknil nedavne seje CK ZKJ, na kateri je predsedstvo CK odprto spregovorilo o gospodarskih in političnih razmerah. Poudaril je, da smo z referatom Stevana Doronjskega in z razpravo, v kateri so sodelovali člani CK, dobili bogato gradivo, ki novembrske sklepe CK ZKJ uvršča kot skupni dogovor za poglobljanje aktivnosti komunistov in vseh delovnih ljudi za gospodarsko stabilizacijo. »To je Titov način dela. On je vedno znal skupaj s političnim vodstvom nastopiti javno in odkrito, da bi delovni ljudje

in organiziran delavski razred tako ohrabreni odločilno posegli v razmere in vplivali na krčenje novih poti v razvoju socialistične samoupravne družbe in pri premagovanju težav in slabosti«, je podčrtal.

»Dolej smo vse preizkušnje in težave uspešno prebrodili, čeprav današnje težave niso primerljive z nekaterimi obdobji v našem razvoju, ko smo gradili čvrste življenjske, gospodarske in družbene temelje«.

»Danes vse bolj spoznavamo, da je obdobje ekstenzivnega razvoja za nami. Naše proizvode bomo morali proizvajati ceneje in jih oplemenititi z vse več kvalificirane dela, z domačo tehnologijo in znanstveno-tehničnimi spoznanji. Sedanje probleme in neskladja v razvoju bo treba premagati postopno.« Po njegovih besedah se je CK ZKJ odločno opredelil, da je treba na investicijskem področju narediti korenite spremembe. Odločno je treba zmanjšati obseg investicijskih vlaganj in odločno spremeniti način odločanja. Letna vlaganja v osnovna in obratna sredstva presegajo 40% družbenega proizvoda, od tega je četrtnina ali 9 do 11% zamrznjeno v zaloga, medtem ko v razvitem svetu uporabljajo v ta namen le 4 do 5% družbenega proizvoda.

Naslednja dva dneva Srečanja kovinarjev sta bila prav tako pestro obarvana s programom, od praktičnega dela tekmovanja, prikaza dejavnosti Zveze organizacij za tehnično kulturo Slovenije, do nastopa literatov in sprejema pri predsedniku Skupščine mesta Ljubljane, Marjanu Rožiču in predsedniku Mestnega sveta Zveze sindikatov Jožetu Maroltu na magistratu, do ogleda zanimivosti Ljubljane in ogleda izdelkov tekmovalcev. Najbolj težko pričakovani trenutek in vsek vzbudljivejši je pomenil za tekmovalce prav zaključni del srečanja z razglasitvijo rezultatov in podelitvijo nagrad, ki je bil v nedeljo popoldne 12. oktobra. Na zaključni slovesnosti je udeležence nagovoril predsednik ZSJ Miran Potrč in tekmovalcem čestital k doseženim rezultatom. Izredno presenečenje z uvrstitvijo so nam pripravili kovinarji iz Šiške, saj so med 12 drugouvrščenimi osvojili dve mesti in prav tako dve mesti med 12, ki so dosegli prvo mesto. Eno od teh prvih mest v stroki livarjev-kaluparjev je tudi tokrat osvojil večkratni slovenski prvak v livarstvu Mirko Pirc, član kolektiva »Litostroj«. Prebiti se na ta mesta med 176 najboljšimi kovinarji iz vse Jugoslavije, ni lahko, zato so doseženi rezultati naših tekmovalcev lahko v ponos ne samo njim, ampak tudi vsem kovinarjem Šiške.

Ob tej priložnosti ne gre prezreti zelo uspele organizacije in izvedbe srečanj, ki jo je pripravil Izobraževalni center »Litostroj«. Brezhibno in ekspeditivno je svojo odgovorno nalogo prav tako opravil »Press center-Litostroj«, ki je ob svoji skromni kadrovski zasedbi sproti spremljal vsa dogajanja in o vseh že dve-tri ure po zaključku tekmovanja vsakodnevno izdal bilten.

Ivan Osolnik

Foto: Franc Rozman

SPOMINSKO OBELEŽJE

»Jugoslavija, Jugoslavija«, je ponovno zadonela pesem iz mladih otroških grl, to pot nad vasjo Studenčice, nedaleč od Medvod. Tu je 5. oktobra organizacija ZB NOV Medvode odkrila spominsko obeležje kurirske postaje G-25. Iz te postaje so potekale štiri linije: prva prek Ločnice, Tošča do Hrastnice, druga prek Zlebov, Medenskega hriba do vasi Medno-Stanežiče, tretja prek Godešiča in Črnega groba in četrta nekaj časa prek Seničice, Tometove žage in tam čez Savo. Vse prisotne sta med drugim pozdravila in spregovorila o pomenu obeležja takratne linije Franc Dobnikar in komisar 4. reledne linije Jože-Kristov. Učenci osnovne šole heroja F. Bukovca iz Preske, moški pevski zbor in pihalna godba iz Medvod pa so prireditev nad Studenčico popestrili s kulturnim programom.

Jože Čurin